

УДК 355.5

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ

Артюшенко Олександр Вікторович

заступник начальника кафедри загальновійськових дисциплін

Військово-юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, підполковник

Artiushenko Oleksandr

Deputy Head of the Department of General Military Disciplines

Military Law Institute of Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: 0000-0002-2831-8518

Мороховський Микола Леонідович

доцент кафедри загальновійськових дисциплін

Військово-юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,

підполковник

Morokhovskiy Mykola

Associate Professor at the Department of General Military Disciplines

Military Law Institute of Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: 0009-0000-5116-3529

Сідак Анастасія Павлівна

курсантка

Військово-юридичного інституту

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Sidak Anastasia

Cadet of the

Military Law Institute of Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: 0009-0000-4451-0967

DOI: 10.25313/2520-2308-2024-12-10533

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕБІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПІДРОЗДІЛІВ НГ УКРАЇНИ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ
В ОПЕРАТИВНОМУ ПІДПОРЯДКУВАННІ ЗС УКРАЇНИ
ПІД ЧАС СТРИМУВАННЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ**

**ORGANIZATION OF COMPREHENSIVE SECURITY OF UNITS
OF THE NG OF UKRAINE WHICH ARE UNDER THE OPERATIONAL
COMMANDMENT OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE DURING
CONTAINING ARMED AGGRESSION OF THE RUSSIA**

Анотація. Вступ. У дослідженні розглядаються ключові питання організації всебічного забезпечення підрозділів Національної гвардії України в контексті триваючого збройного конфлікту з РФ. З розвитком військових операцій потреба в адаптивних, ефективних та інтегрованих механізмах підтримки стає все більш актуальною. Дослідження зосереджено на розумінні та вдосконаленні стратегій матеріально-технічного забезпечення, оперативної та ресурсної підтримки, які дозволяють Національній гвардії зберігати боєздатність під час операцій у складі української армії.

Мета. Мета статті – вивчити комплексну базу для організації різнобічного забезпечення підрозділів Національної гвардії, підпорядкованих Збройним Силам України, під час воєнного протистояння, оптимізації розподілу ресурсів, матеріально-технічної ефективності та оперативної стійкості.

Матеріали і методи. Методологія дослідження включає оперативний аналіз поточної практики забезпечення, всебічний огляд наукової літератури з тематики, емпіричні дані про поточні військові операції, порівняльну оцінку стратегій підтримки. Такий підхід дозволяє всебічно вивчити проблеми і можливості організації підтримки Національної гвардії під час збройного конфлікту.

Зокрема, в роботі були використані наступні методи. Догматичний метод дослідження полягав у комплексному нормативному аналізі існуючої законодавчої бази, що регулює питання військового забезпечення, національної безпеки і оборони. У ході дослідження були критично розглянуті чинні законодавчі положення, що стосуються діяльності Національної гвардії, взаємодії між військовими підрозділами та механізмів підтримки під час збройного конфлікту.

Було проведено порівняльно-правовий аналіз для оцінки підходів до регулювання та виявлення правових прогалин і потенційних поліпшень для забезпечення підрозділів Національної гвардії. Методологія дослідження включала також оцінку конституційних та законодавчих основ військової підтримки та вивчення процедурних рамок, які визначають оперативну координацію та стратегії підтримки військових підрозділів під час складних сценаріїв конфлікту.

Результати. В ході дослідження було проведено всебічний аналіз механізмів забезпечення підрозділів Національної гвардії і розроблена стратегічна структура, що відповідає важливим оперативним завданням. Автори виявили систематичні прогалини в існуючих структурах забезпечення, запропонували інноваційні стратегії розподілу ресурсів і різні моделі підтримки, адаптовані до конкретних вимог сьогодення. Дослідження виявило значне поліпшення взаємодії між підрозділами Національної гвардії та армії, створення більш ефективних протоколів зв'язку та координації.

Ключові методологічні нововведення включають передові методи відстеження ресурсів, прогностичні моделі для прогнозування потреб у підтримці та всебічну оцінку законодавчої та нормативної бази, що регулює різні види забезпечення. Автори підтвердили висновки на основі ретельного аналізу оперативних даних, надавши конкретні рекомендації військовим планувальникам та продемонструвавши потенціал для значного підвищення ефективності підтримки.

У дослідженні зазначені рекомендації щодо цифрової платформи для відстеження логістики в режимі реального часу та інтегровані системи зв'язку, розроблено складний підхід до інтеграції технологій, а також виявлено ключові ідеї для управління підтримкою в гібридній війні.

Перспективи. У дослідженні представлена базова методологія перетворення організації всебічного забезпечення і пропонується її потенційне застосування і поза контекстом поточних конфліктів. Майбутні розробки можуть включати подальше вдосконалення стратегій підтримки, інтеграцію технологій та розробку більш гнучкої оперативної структури. Запропонований підхід може служити зразком для військових організацій, які стикаються зі складними оперативними завданнями.

Ключові слова: Національна гвардія, військове забезпечення, оперативне підпорядкування, збройний конфлікт, матеріально-технічне управління, розподіл ресурсів, військова ефективність, гібридна війна, організація забезпечення, боєготовність.

Summary. Introduction. The study examines the key issues of organizing comprehensive support for the units of the National Guard of Ukraine in the context of the ongoing armed conflict with Russia. With the development of military operations, the need for adaptive, effective and integrated support mechanisms is becoming increasingly important. The study focuses on understanding and improving logistics, operational and resource support strategies that allow the National Guard to maintain combat capability during operations as part of the Ukrainian army.

Purpose. The purpose of the article is to study a comprehensive framework for organizing comprehensive support of the National Guard units subordinated to the Armed Forces of Ukraine during military confrontation, and to optimize resource allocation, logistical efficiency and operational stability.

Materials and Methods. The research methodology includes an operational analysis of current support practices, a comprehensive review of scientific literature on the topic, empirical data on current military operations, and a comparative assessment of support strategies. This approach allows us to comprehensively study the problems and opportunities of organizing support for the National Guard during armed conflict.

In particular, the following methods were used in the study. The dogmatic method of research consisted of a comprehensive regulatory analysis of the existing legislative framework governing military support, national security and defense. The study critically examined the current legislative provisions relating to the activities of the National Guard, interaction between military units and support mechanisms during armed conflict.

A comparative legal analysis was conducted to assess approaches to regulation and to identify legal gaps and potential improvements for the National Guard. The research methodology also included an assessment of the constitutional and legislative framework for military support and a study of the procedural framework that defines operational coordination and strategies for supporting military units during complex conflict scenarios.

Results. The study conducted a comprehensive analysis of the National Guard's support mechanisms and developed a strategic structure that meets important operational objectives. The authors identified systematic gaps in the existing support structures, proposed innovative strategies for resource allocation and various support models adapted to the specific requirements of the present day. The study revealed a significant improvement in the interaction between the National Guard and the army, creating more effective communication and coordination protocols.

Key methodological innovations include advanced resource tracking techniques, predictive models for forecasting support requirements, and a comprehensive assessment of the legal and regulatory framework governing various types of support. The authors supported their findings with a thorough analysis of operational data, providing concrete recommendations for military planners and demonstrating the potential for significant improvements in support effectiveness.

The study includes recommendations for a digital platform for real-time logistics tracking and integrated communications systems, a sophisticated approach to technology integration, and key insights for managing support in hybrid warfare.

Discussion. The study presents a basic methodology for transforming an allied support organization and suggests its potential application beyond the context of current conflicts. Future developments may include further refinement of support strategies, integration of technology, and development of a more flexible operational structure. The proposed approach can serve as a model for military organizations facing complex operational challenges.

Key words: National Guard, military support, operational subordination, armed conflict, logistics management, resource allocation, military effectiveness, hybrid warfare, support organization, combat readiness.

Постановка проблеми. У дослідженні розглядаються ключові питання організації всебічного забезпечення підрозділів Національної гвардії України в контексті триваючого збройного конфлікту з РФ. З розвитком військових операцій потреба в адаптивних, ефективних та інтегрованих механізмах підтримки стає все більш актуальною. Дослідження зосереджено на розумінні та вдосконаленні стратегій матеріально-технічного забезпечення, оперативної та ресурсної підтримки, які дозволяють Національній гвардії зберігати боєздатність під час операцій у складі української армії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Всебічний аналіз наявних досліджень виявляє багатовимірний підхід до розуміння організаційних і логістичних проблем, з якими стикається Національна гвардія України в умовах конфлікту з РФ, що триває. Наукова праця А. В. Градецького, О. О. Манжоса, С. І. Андрусенка [2] засвідчила, що боєготовність Національної гвардії критично розглядає ефективне функціонування військової логістики як ключову умову її підвищення, наголошуючи на складному взаємозв'язку між логістикою та оперативною ефективністю. Також вони посилаються на ЗУ «Про Національну гвардію України» [1] для обґрунтування цього аспекту.

Крім того, у дослідженні С. П. Павлова та В. В. Горбатовського [3] надано конкретні рекомендації щодо вдосконалення зберігання мобільних засобів матеріально-технічного забезпечення у військових частинах і представлено цільовий підхід до розв'язання логістичних проблем. Доповнюючи ці технічні аспекти, дослідження О. В. Альбоція [4] присвячене методологічним аспектам оцінювання впливу логістики на виконання місії Національної гвардії та пропонує систематичний підхід до оцінювання ефективності логістики.

Науковий ландшафт ще більше збагачується стратегічним та оперативним аналізом, який контекстуалізує роль Національної гвардії в ширшій оборонній системі України. О. Крячко та О. Титаренко [7] детально розглядають ключову роль і місце оперативних сил у структурі сил оборони в умовах воєнного стану, надаючи важливе розуміння організаційної динаміки військових підрозділів під час

конфлікту. Правові та організаційні аспекти були всебічно досліджені А. Б. Богом [8], який вивчав правові та організаційні засади діяльності Збройних Сил та Національної гвардії в контексті завдань сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану. В праці таких дослідників як В. Бутузов, Д. Ковтонюк та І. Луговський [5] детально розглядаються особливості захисту персональних даних у Національній гвардії в умовах протидії збройній агресії, а в енциклопедичній праці В. В. Головка [6] подається ширший історичний контекст збройної агресії РФ проти України.

Разом ці публікації створюють міцне підґрунтя для розуміння багатогранних викликів організації інтегрованої підтримки НГУ, а також для подальших досліджень, зокрема у сферах адаптивних логістичних стратегій у сценаріях затяжних конфліктів, інтеграції технологій та оперативної координації між різними військовими організаціями. Проте, незважаючи на значний обсяг досліджень, залишаються невирішеними проблеми оперативної адаптації системи логістичної підтримки підрозділів НГУ до динамічних змін бойової обстановки та відсутність єдиного методологічного підходу до комплексного забезпечення підрозділів, що перебувають в оперативному підпорядкуванні українських військових. Необхідні подальші дослідження механізмів оперативного реагування на логістичні виклики, оптимізації процесів постачання та підтримання боєздатності сил НГУ в умовах триваючого воєнного стану.

Мета статті — вивчити комплексну базу для організації різнобічного забезпечення підрозділів Національної гвардії, підпорядкованих Збройними Силами України, під час воєнного протистояння, оптимізації розподілу ресурсів, матеріально-технічної ефективності та оперативної стійкості.

Матеріали і методи. Методологія дослідження включає оперативний аналіз поточної практики забезпечення, всебічний огляд наукової літератури з тематики, емпіричні дані про поточні військові операції, порівняльну оцінку стратегій підтримки. Такий підхід дозволяє всебічно вивчити проблеми і можливості організації підтримки Національної гвардії під час збройного конфлікту.

Зокрема, в роботі були використані наступні методи. Догматичний метод дослідження полягав у комплексному нормативному аналізі існуючої законодавчої бази, що регулює питання військового забезпечення, національної безпеки і оборони. У ході дослідження були критично розглянуті чинні законодавчі положення, що стосуються діяльності Національної гвардії, взаємодії між військовими підрозділами та механізмів підтримки під час збройного конфлікту.

Було проведено порівняльно-правовий аналіз для оцінки підходів до регулювання та виявлення правових прогалин і потенційних поліпшень для забезпечення підрозділів Національної гвардії. Методологія дослідження включала також оцінку конституційних та законодавчих основ військової підтримки та вивчення процедурних рамок, які визначають оперативну координацію та стратегії підтримки військових підрозділів під час складних сценаріїв конфлікту.

Виклад основного матеріалу. Організація всебічного забезпечення підрозділів Національної гвардії України (далі — НГ України), що діють під командуванням Збройних Сил України (далі — ЗС України), є одним з найбільш складних і комплексних аспектів сучасних військових операцій. Варто зазначити, що Закон України «Про Національну гвардію України» [1] визначає правові та організаційні основи діяльності Національної гвардії України, включаючи її завдання, повноваження та гарантії соціального захисту військовослужбовців-гвардійців.

Зокрема, забезпечення логістичних ланцюгів поставок розвиваються в дуже складні мережі, від баз постачання стратегічного рівня до пунктів матеріально-технічного забезпечення тактичного рівня. На стратегічному рівні логістичні центри підтримують величезний склад критично важливих товарів, впроваджуючи складну систему управління запасами, яка відстежує мільйони окремих позицій між різними категоріями поставок. Ці центри використовують передові алгоритми для прогнозування рівня споживання та автоматичного запуску операцій поповнення запасів, коли рівень запасів досягає встановленого порогу. Система управління перевезеннями включає в себе кілька резервних способів доставки, включаючи можливості повітряного транспорту і підтримку приватних підрядників в разі потреби.

Тобто, «логістичне забезпечення НГУ як однієї із основних складових сектору безпеки і оборони — це широкий комплекс взаємопов'язаних заходів щодо планування, контролю та управління постачанням, транспортуванням, зберіганням та іншими матеріальними і нематеріальними операціями, у тому числі щодо передавання, зберігання і оброблення відповідної інформації, які здійснюються під час забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України у мирний та воєнний час»

[2, с. 51]. На наше переконання, система стеження з підтримкою GPS візуалізувала б всі переміщення поставок в режимі реального часу, а автоматична система управління запасами для кожного рівня забезпечує точний контроль за розподілом ресурсів. Впровадження сучасної системи обробки дозволить швидко завантажувати і вивантажувати запаси, а стандартизовані вимоги до упаковки забезпечуватимуть ефективну обробку по всьому ланцюжку поставок.

Важливим є те, що у сховищах з регульованою температурою зберігаються чутливі предмети, такі як медикаменти та електроніка, відповідно до необхідних параметрів, а до сховищ боєприпасів забезпечується швидкий доступ при дотриманні вимог безпеки. «Важливо відзначити, що для нормалізації мікроклімату в складських приміщеннях та місцях зберігання військової техніки необхідно усунути підвищений рівень вологості повітря, особливо в період тривалого простою техніки, за умови утримання техніки в польових умовах, консервації бойового обладнання, ремонту та постійного складського зберігання військової зброї» [3, с. 22].

Організації розподілу палива відстежують структуру споживання та координують операції з постачання стаціонарні склади з автоматизованими системами моніторингу. Зокрема, мобільна система розподілу палива забезпечує харчуванням, використовуючи мобільні польові кухні, які можуть обслуговувати підрозділи у складних районах. Системи очищення та розподілу води забезпечують належне постачання питної води, а системи поводження з відходами підтримують належну санітарію на об'єкті. Зокрема, «відсутність запасів бойового обмундирування та екіпірування військовослужбовців буде мати іншу динаміку впливу. В цілому ж, боєдатність підрозділу в залежності від рівня забезпеченості матеріальними засобами буде змінюватися, скоріш за все, за нелінійною функцією, вид якої є апіорно невідомим» [4, с. 6].

Забезпечення медичної допомоги підрозділами НГ України — це комплексна система надання медичної допомоги, яка починається з моменту отримання травми і триває до повної реабілітації. Бойові медики, закріплені за підрозділами НГ України, проходять всебічну підготовку з надання тактичної допомоги пораненим в бою, включаючи передові методи лікування травм і використання сучасного медичного обладнання. Ці лікарі мають медичні набори, які включають найсучасніші кровоспинні засоби, засоби екстреної допомоги дихальним шляхам та портативні пристрої моніторингу. З впровадженням електронних медичних записів важлива інформація про пацієнта після травми передається по ланцюжку евакуації, а медичний персонал оснащений сучасною операційною з блоків-контейнерів, що забезпечує негайні хірургічні можливості в будь-якій ситуації.

Ці заклади оснащені сучасним діагностичним обладнанням, включаючи банки крові та портативні рентгенівські та ультразвукові апарати. Там медики надають комплексну медичну допомогу. Система медичної евакуації включає в себе як наземні, так і повітряні транспортні засоби, а також спеціалізовані транспортні засоби для медичної евакуації, оснащені сучасними пристроями життєзабезпечення. На наше переконання, впровадження спеціальної системи медичної логістики забезпечуватиме безперервне поповнення запасів медикаментів та обладнання, а команда лікарів підтримуватиме складне медичне обладнання в робочому стані.

Також на разі впроваджено систему відстеження втрат на полі бою, яка координує зусилля з евакуації та розподілу пацієнтів до медичних закладів. Крім того, на кожному рівні існує професійна група психологічної підтримки, яка допомагає впоратися зі стресом та іншими проблемами психічного здоров'я. Програма профілактичної медицини спрямована на підтримку здоров'я військовослужбовців за допомогою вакцинації, профілактики захворювань та моніторингу навколишнього середовища. Команда фахівців з профілактичної медицини проводить постійний моніторинг навколишнього середовища, включаючи тестування якості води, моніторинг переносників захворювань тощо. Група підтримки психічного здоров'я надає як негайну першу психологічну допомогу, так і постійну психіатричну допомогу, а команда з управління стресом допомагає підтримувати психологічну готовність підрозділу.

Технічна підтримка організована кількома спеціалізованими підрозділами. Підрозділи технічного обслуговування на місцях забезпечують оперативний ремонт безпосередньо на рівні підрозділу, виконуючи базовий ремонт і регулярне технічне обслуговування. Ці бригади оснащені мобільними майстернями та діагностичним обладнанням. Центри проміжного технічного обслуговування виконують ремонт і заміну більш складної техніки, обслуговуючи кілька одиниць обладнання в робочій зоні. Система включає в себе найсучасніші методи діагностики та алгоритми прогнозного технічного обслуговування, що дозволяють прогнозувати відмови обладнання до того, як вони відбудуться.

Підтримка зв'язку забезпечує безперервне виконання функцій командування і контролю. «В умовах швидкого просування військ противника, але збереженого національного мобільного зв'язку, доступу до мережі Інтернет у поєднанні з великою кількістю абонентських термінальних пристроїв (мобільних телефонів, ПЕОМ, камер відеоспостереження тощо), зберігається можливість здійснювати збір та передачу інформації від місцевого населення дистанційно» [5, с. 15]. Сучасні цифрові системи зв'язку забезпечують безпечну передачу даних за рахунок впровадження передових протоколів шифрування для захисту конфіденційної інформації. Зокрема,

мобільні комунікаційні платформи можуть бути швидко розгорнуті для відновлення зв'язку в районах, де була порушена стаціонарна інфраструктура, а тактичні групи зв'язку надають безпосередню підтримку маневруючим підрозділам НГУ України.

Впровадження програмно-визначеної системи бездротового зв'язку дозволяє швидко адаптуватися до мінливих електромагнітних умов, а можливість стрибкоподібної перебудови частоти допомагає протистояти зусиллям противника в області радіоелектронної боротьби [5, с. 15]. Не менш важливим було б впровадити протоколи управління трафіком для забезпечення пріоритетної обробки критично важливих повідомлень, а група кіберзахисту постійно би відстежувала онлайн-активність і реалізувала як активні, так і пасивні заходи для захисту від кіберзагроз.

Не менш важливими для забезпечення організації всебічного забезпечення підрозділів НГУ України, що діють під командуванням ЗС України є операції технічної підтримки та технічного обслуговування, які охоплюють комплексну систему, розроблену для забезпечення максимальної експлуатаційної готовності обладнання при мінімальному часу простою. Мобільна команда технічного обслуговування встановлює спеціальне діагностичне обладнання, яке може виявляти складні несправності обладнання та проводити ремонт на місці.

Ці бригади мають значний запас запасних частин, які зазвичай потрібні для ремонту, але при цьому мають можливість повернутися до більш високого рівня технічного обслуговування. При впровадженні програм прогнозного технічного обслуговування використовуються дані датчиків сучасної військової техніки для виявлення потенційних несправностей до їх виникнення та моніторингу технічного обслуговування під час запланованих простоїв [5, с. 16–17].

Варто зазначити, що на сучасному етапі розгортання воєнних дій, служби технічного обслуговування на різних рівнях виконують все більш складні ремонтні функції, служби складського рівня можуть виконувати повний ремонт і модернізацію обладнання, система управління технічним обслуговуванням відстежує стан обладнання, історію технічного обслуговування, використання запасних частин, а автоматична система замовлень забезпечує своєчасне поповнення запасів запасних частин. Групи технічної інспекції регулярно проводять оцінку стану обладнання, а фахівці з контролю якості стежать за тим, щоб всі роботи з технічного обслуговування відповідали необхідним стандартам.

Операції розвідувальної підтримки — це складна мережа, яка об'єднує багато зон збору даних з розширеними аналітичними можливостями для підтримки прийняття рішень на всіх рівнях. Це пов'язано з тим, що «НГУ бере участь у відсічі агресії, охороні важливих об'єктів, патрулюванні

населених пунктів, забезпеченні громадського порядку, боротьбі з мародерством, евакуації мирного населення та у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, що спровоковані або викликані обставинами порушення країною-агресором правил та звичаїв війни» [6, с. 214].

Зазначимо, що структура розвідувальної підтримки реалізує багаторівневий підхід до збору та аналізу даних, починаючи зі звичайних тактичних розвідувальних засобів і закінчуючи підрозділами НГ України. До них відносяться передові безпілотні авіаційні системи, здатні виконувати складні завдання спостереження за допомогою електронно-оптичних і інфрачервоних датчиків для денних і нічних операцій. Наземна система моніторингу включає вдосконалену радіолокаційну систему, яка може одночасно виявляти та відстежувати кілька цілей, а акустична система виявлення включає додаткові можливості виявлення.

Також «ведення особової розвідки шляхом отримання відомостей від місцевого населення є одним з ефективних методів збору розвідувальної інформації в умовах динамічності ведення бойових дій. Цей підхід відбувається у взаємодії з людьми, які проживають на території, зайнятій ворогом, або мають доступ до цінної інформації, що стосується ворожих дій, настроїв населення, важливих подій та інших розвідувально значущих аспектів» [5, с. 15]. Системи безпеки забезпечують кілька рівнів захисту критично важливих об'єктів і підрозділів. Заходи фізичної безпеки включають в себе передові системи спостереження, обладнання для охорони периметра і групи швидкого реагування. Підрозділи контррозвідки активно відстежують загрозу шпигунства і проводять розслідування в області безпеки.

Система контролю доступу використовує біометричні дані та електронне відстеження для відстеження пересування персоналу в зонах підвищеної небезпеки. Групи хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного захисту виконують функції виявлення та дезактивації. Підрозділи протиповітряної оборони забезпечують захист від повітряних загроз, включаючи безпілотні літальні апарати та ракети. Також підрозділи НГ України використовують різноманітні засоби боротьби для виявлення і нейтралізації безпілотних літальних апаратів противника.

Інтеграція функцій розвідки дозволяє збирати і аналізувати повідомлення противника, в той час як система візуальної розвідки забезпечує детальний аналіз місцевості і місця розташування противника. Розвідувальні операції підтримують мережу джерел, а професійні команди спілкуються з місцевим населенням для збору важливої інформації про дії противника. У процесі інтелектуального аналізу використовуються передові програмні системи, здатні обробляти величезні обсяги даних з багатьох джерел, а також реалізуються алгоритми для виявлення закономірностей і аномалій.

Система командування і контролю використовує сучасні мережецентричні принципи ведення війни для інтеграції військових операцій і підрозділів Національної гвардії. На наше переконання, об'єднаний оперативний центр полегшує координацію між різними службами та департаментами. Стандартизовані робочі процедури забезпечують безперервну взаємодію між підрозділами НГ України із ЗС України. До складу системи входять професійні офіцери зв'язку на різних рівнях командування для полегшення зв'язку та координації. Регулярні спільні тренування допомагають підтримувати оперативну координацію і виявляти області, які потребують поліпшення.

Професійна інформаційно-комунікаційна система забезпечує швидке поширення критично важливої інформації в оперативному підрозділі, а професійна система безпеки захищає джерела і методи отримання конфіденційної інформації. Протирозвідувальний елемент дозволяє інтегрувати інформаційні дані з багатьох джерел, забезпечуючи командирам усіх рівнів повну обізнаність про ситуацію, завдяки впровадженню комплексного центру збору інформації про безпеку для захисту від зусиль противника зі збору розвідувальних даних при проведенні операцій з виявлення та нейтралізації розвідувальної діяльності противника.

Система кадрового забезпечення являє собою комплексний підхід до забезпечення кадрового аспекту військових операцій. Система управління людськими ресурсами реалізує комплексну базу даних, в якій ведеться детальний облік індивідуальних кваліфікацій і призначень, а також відстежується переміщення і статус персоналу. Система управління розподілом персоналу забезпечує належний розподіл персоналу відповідно до вимог підрозділів та індивідуальної кваліфікації, зберігаючи при цьому можливість швидкого перерозподілу персоналу відповідно до оперативних потреб. Варто зазначити, що «унікальність підрозділів оперативного призначення НГУ в умовах правового режиму воєнного стану полягає в тому, що вони згідно із своїм функціоналом спроможні виконувати покладені на них завдання не тільки в сфері оборони, а й у сфері безпеки (у мирний час)» [7, с. 17].

На наше переконання, впровадження автоматизованої системи відстеження персоналу забезпечувало би моніторинг чисельності підрозділу та доступності персоналу в режимі реального часу, а система відстеження втрат забезпечувала б належну звітність та управління втратами персоналу. Зокрема, на сучасному етапі служби психологічної підтримки надають працівникам негайну та постійну підтримку, впроваджуючи програми для виявлення та усунення проблем, пов'язаних зі стресом, перш ніж вони вплинуть на продуктивність. Вони включають команду фахівців з психічного здоров'я, які надають найкращі послуги з психічного здоров'я.

На наше переконання, доцільно було б запровадити і служби підтримки морального духу, які включатимуть в себе найсучасніші засоби комунікації, які дозволять співробітникам залишатися на зв'язку з членами сім'ї, а також надаватимуть можливості для відпочинку і проведення заходів для підтримки активного морального духу. Реалізація комплексної програми підтримки сім'ї гарантуватиме, що військовослужбовці підрозділів НГУ України отримають необхідну їм підтримку.

Структури фінансової та управлінської підтримки впроваджують складні системи управління ресурсами та звітності, які варіюються від стратегічного до тактичного рівнів. Система фінансового управління використовує новітні банківські технології для забезпечення своєчасної оплати праці персоналу і постачальників і підтримує суворий контроль для запобігання шахрайства і зловживань. Автоматизована система обліку може здійснювати багаторівневий нагляд і відстежувати всі фінансові операції для забезпечення належного використання ресурсів. Система підтримки контрактів дозволить швидко укладати контракти на необхідні товари та послуги та керувати ними, забезпечуючи дотримання відповідних правил та процедур.

Зокрема, послуги адміністративної підтримки включають вирішення кадрових питань, управління нагородами та відзнаками, а також юридичну підтримку. Система підтримує професійні групи юридичної підтримки, які надають консультації та допомагають у прийнятті адміністративних та дисциплінарних заходів. Система управління поїздками регулює всі вимоги до офіційних поїздок, зберігаючи при цьому відповідальність за пов'язані з поїздками витрати.

«Забезпечення громадського порядку та безпеки здійснюється через патрулювання та охорону населених пунктів Національною гвардією України, роботу поліції України та боротьбу з мародерством. Захист цивільного населення здійснюється через евакуацію та рятувальні операції Збройних Сил та Національної гвардії. Тому військово-цивільне співробітництво перетворилося на складну систему, яка забезпечує максимально ефективне використання як військових, так і цивільних ресурсів» [8, с. 725]. Це забезпечує координацію між військовими та цивільними установами, одночасно підтримуючи базу даних про наявні цивільні ресурси та можливості. Група зв'язку координує військові дії, щоб мінімізувати їх вплив на цивільне населення та максимально використати можливості для взаємної підтримки, а також підтримує постійний зв'язок з місцевими урядовими установами.

Така система може включати спеціалізовану групу, яка може оцінювати цивільну інфраструктуру та координувати ремонтні роботи за необхідності, зберігаючи при цьому свої можливості доставки гуманітарної допомоги. Механізми координації забез-

печуватимуть ефективне використання приватної транспортної інфраструктури при дотриманні належних заходів безпеки. Зокрема, «серед задіяних до оборони сил НГУ особливо відзначилися підрозділи оперативного та спеціального призначення. Варто згадати героїчну оборону м. Маріуполя силами безпосередньо 12-ї бригади оперативного призначення «АЗОВ» НГУ. В складних умовах, коли сили ворога в рази перевищували сили оборони, саме військовослужбовці НГУ (які у структурі задіяних на той час сил оборони на цій ділянці становили майже 90%) спільно з іншими підрозділами (берегової охорони ДПСУ, патрульної поліції та місцевої тероборони) чинили опір російським загарбникам і героїчно тримали оборону міста» [7, с. 15].

На наше переконання, укладення угод з приватними медичними установами розширить можливості надання медичної допомоги, а координація з іншими правоохоронними органами забезпечить ефективну роботу із забезпечення безпеки. Громадські організації впроваджують програми підтримки хороших стосунків з місцевими жителями, зберігаючи знання місцевих звичаїв та процедур. Система включає механізми розгляду заяв, що виникають у зв'язку з військовими операціями, при цьому ведеться належна документація всіх цивільних військових операцій.

Не менш важливою є система підготовки та підвищення кваліфікації, яка підтримує комплексні програми, спрямовані на підвищення можливостей окремих осіб і підрозділів протягом усього періоду стримування збройної агресії РФ. Впровадження мобільних навчальних груп дозволяє швидко впроваджувати нові тактики, методи і процедури, зберігаючи при цьому можливість проведення практичних занять на новому обладнанні. Системи дистанційного навчання надають доступ до програм професійної військової освіти, відстежуючи індивідуальні результати навчання.

Система включає складні можливості моделювання, які заощаджують ресурси шляхом впровадження систем віртуального та конструктивного моделювання, які дозволяють підрозділу готуватися до складних операцій. Система управління навчанням відстежує вимоги до навчання відділів і окремих осіб, одночасно ведучи документацію про пройдений навчання. У той час як заклади професійної освіти зберігають можливість проводити реалістичне навчання в різних умовах, мобільні системи навчання дозволяють їм проходити навчання на будь-якій місцевості.

На наше переконання, необхідні сучасні системи відображення інформації, що забезпечуватимуть оперативну підтримку в режимі реального часу, в той час як центр навчання забезпечуватиме можливість швидкого розподілу замовлень і отримання звітів. Впровадження автоматизованих інструментів планування допоможе персоналу розробляти

комплексний план підтримки, зберігаючи при цьому можливість швидкого коригування планів у міру зміни обставин.

Ця система включає в себе спеціалізовані засоби для координації між різними елементами підтримки при одночасному підтримці резервних систем зв'язку для забезпечення безперервних функцій командування і контролю. Оперативний центр здійснює цілодобовий моніторинг діяльності з підтримки, впроваджуючи стандартні операційні процедури для звичайних і надзвичайних ситуацій. Інтеграція різних допоміжних функцій в структури командування і контролю забезпечує синхронізацію допоміжних операцій при збереженні гнучкості відповідно до нових вимог.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, цей всебічний аналіз демонструє надзвичайну складність сучасних видів забезпечення та їх критичну важливість для підтримки оперативної ефективності. Постійний розвиток цих систем підтримки, включаючи сучасні технології та адаптацію до мінливих оперативних вимог, забезпечує підрозділам НГУ України їх бойові можливості під час стримування російської агресії. Інтеграція різних допоміжних елементів створює стабільну систему, здатну

підтримувати операції в найскладніших ситуаціях, і демонструє важливість добре організованої структури підтримки в сучасних військових операціях.

Таким чином, у дослідженні представлена базова методологія перетворення організації всебічного забезпечення і пропонується її потенційне застосування і поза контекстом поточних конфліктів. Для поглиблення наукового розуміння та практичного застосування цих механізмів підтримки ми пропонуємо створити систему динамічного моделювання для розподілу ресурсів у режимі реального часу, розробити протоколи інтегрованого зв'язку між підрозділами НГУ та ЗСУ, а також розробити передові технологічні рішення.

Пропонуємо також провести міждисциплінарні дослідження, спрямовані на розробку цих рішень. Особлива увага в майбутніх дослідженнях має бути приділена розробці інструментів прогнозувальної аналітики та адаптивних систем управління ланцюжками поставок, здатних оптимізувати розподіл ресурсів і бегоготовність в екстремальних і непередбачуваних ситуаціях, а також комплексної оперативної гнучкості, технічної стійкості та стратегічного реагування сил НГУ в умовах затяжного воєнного конфлікту. Пріоритет має бути відданий розробці методологічної бази.

Література

1. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014, № 876-VII. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> (дата звернення: 24.11.2024).
2. Градецький А. В., Манжос О. О., Андрусенко С. І. Ефективне функціонування військової логістики як необхідна умова підвищення боєздатності Національної гвардії України. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2021. № 1. С. 48–54.
3. Павлов С. П., Горбатовський В. В. Рекомендації з удосконалення процесу зберігання рухомих технічних засобів служб тилу з'єднань і військових частин. *Перспективні напрямки наукових досліджень щодо технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України: збірник тез доповідей науково-практичної конференції (27 квітня 2023 року м. Харків)*. 2023. С. 21–22.
4. Альбошій О. В. Проблемні питання оцінювання впливу матеріального забезпечення підрозділів Національної гвардії України при моделюванні процесів виконання завдань за призначенням. *Перспективні напрямки наукових досліджень щодо технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України: збірник тез доповідей науково-практичної конференції (27 квітня 2023 року м. Харків)*. 2023. С. 4–6.
5. Бутузів В., Ковтонюк Д., Луговський І. Особливості організації та ведення особової розвідки формувань Національної гвардії України під час участі у відсічі збройної агресії. *Безпека держави*. 2024. № 1(1). С. 13–20.
6. Головка В. В. Збройна агресія Російської Федерації проти України. *Енциклопедія історії України: Додатковий том*. Кн. 1: А–Я. Інститут історії України. К. : В-во «Наукова думка», 2021. 773 с.
7. Крячко О., Титаренко О. Роль і місце частин та підрозділів оперативного призначення НГУ в структурі сил оборони в умовах режиму воєнного стану. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2024. № 1. С. 12–21.
8. Богун А. В. Правові та організаційні основи діяльності Збройних сил та Національної гвардії України у світлі основних завдань суб'єктів сектору безпеки і оборони в умовах правового режиму воєнного стану. *Актуальні проблеми приватного та публічного права: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 95-річчю від дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О. І.* (29 березня 2024 року, м. Харків). 2024. С. 721–726.

References

1. Pro Natsionalnu hvardiiu Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.03.2014. № 876-VII [About the National Guard of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> [in Ukrainian].
2. Hradetskyi, A. V., Manzhos, O. O., Andrusenko, S. I. (2021). Efektyvne funktsionuvannia viiskovoi lohistyky yak neobkhidna umova pidvyshchennia boiezdatnosti Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Effective functioning of military logistics as a necessary condition for increasing the combat capability of the National Guard of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho instytutu Natsionalnoi hvardii Ukrainy*, 1, 48–54 [in Ukrainian].
3. Pavlov, S. P., Horbatovskiy, V. V. (2023). Rekomendatsii z udoskonalennia protsesu zberihannia rukhomykh tekhnichnykh zasobiv sluzhb tylu ziednan i viiskovykh chastyn [Recommendations for improving the process of storing mobile technical equipment of the rear services of compounds and military units] *Perspektyvni napriamky naukovykh doslidzhen shchodo tekhnichnogo ta tylovoho zabezpechennia Natsionalnoi hvardii Ukrainy: zbirnyk tez dopovidei naukovo-praktychnoi konferentsii*. Kharkiv [in Ukrainian].
4. Alboshchii, O. V. (2023). Problemni pytannia otsiniuvannia vplyvu materialnogo zaiubezpechennia pidrozdiliv Natsionalnoi hvardii Ukrainy pry modeliuvanni protsesiv vykonannia zavdan za pryznachenniam [Problematic issues of assessing the impact of the material support of units of the National Guard of Ukraine when modeling the processes of performing tasks as assigned]. *Perspektyvni napriamky naukovykh doslidzhen shchodo tekhnichnogo ta tylovoho zabezpechennia Natsionalnoi hvardii Ukrainy: zbirnyk tez dopovidei naukovo-praktychnoi konferentsii*. Kharkiv [in Ukrainian].
5. Butuzov, V., Kovtoniuk, D., Luhovskiy, I. (2024). Osoblyvosti orhanizatsii ta vedennia osobovoi rozvidky formuvan Natsionalnoi hvardii Ukrainy pid chas uchasti u vidsichi zbroinoi ahresii [Peculiarities of the organization and conduct of personal intelligence of the formations of the National Guard of Ukraine during participation in repelling armed aggression]. *Bezpeka derzhavy*, 1(1), 13–20 [in Ukrainian].
6. Holovko, V. V. (2021). Zbroina ahresiia Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy [Armed aggression of the Russian Federation against Ukraine]. *Entsyklopediia istorii Ukrainy: Dodatkovyi tom*. K.: V-vo “Naukova dumka” [in Ukrainian].
7. Kriachko, O., Tytarenko, O. (2024). Rol i mistse chastyn ta pidrozdiliv operatyvnogo pryznachennia NHU v strukturi syl oborony v umovakh rezhymu voiennoho stanu [The role and place of units and units of the operational purpose of the NGU in the structure of the defense forces under the conditions of the martial law regime]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho instytutu Natsionalnoi hvardii Ukrainy*, 1, 12–21 [in Ukrainian].
8. Bohun, A. B. Pravovi ta orhanizatsiini osnovy diialnosti Zbroinykh syl ta Natsionalnoi hvardii Ukrainy u svitli osnovnykh zavdan subiektiv sektoru bezpeky i oborony v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Legal and organizational foundations of the activities of the Armed Forces and the National Guard of Ukraine in the light of the main tasks of the subjects of the security and defense sector under the conditions of the legal regime of martial law]. *Aktualni problemy pryvatnoho ta publicnogo prava: materialy VI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii prysviachenoj 95-richchuu vid dnia narodzhennia chlena-korespondenta NAPrN Ukrainy, akademika Mizhnarodnoi kadrovoi akademii, Zasluzhenoho diiacha nauky Ukrainy, doktora yurydychnykh nauk, profesora Protsevskoho O. I.* Kharkiv [in Ukrainian].